

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Philippi Servii E Societate Iesv Amicus Fidelis Vsque Ad
Mortem: Sive Modvs Ivvandi Moribvndos, Ægris, Sanisqve
Perinde Vtilis**

Servius, Philippe

Leodii, 1648

De dubijs occurrentibus circa communionem moribundorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60032)

mortis testamentum, & qui sic discedunt, secundum communem sententiam, in peccato discedunt. Peccant etiam, inquit, qui bona habent dubia, & de quibus certi non sunt an propria sint, & differunt id elucidare vsque ad testamenta, in quibus etiam vt dubia relinquunt, cùm teneatur statim, cùm commodè possunt id declarare, & si fortè debent, restituere. Hactenus Toletus.

FIDEL. AM. *Heu! hoccine est resolutiones seligere moribundis fauentiores?*

PHIL. An nescis quia meliora sunt vulnera diligentis, quàm fraudulenta oscula odientis? *Proverb. 27.* Audi quid Psalter Regius: Corripiet me iustus in misericordia, & increpabit me: oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. *Psal. 140.*

De dubijs occurrentibus circa communionem moribundorum.

PHILARETVS.

Vaticũ sacratissimi Corporis Domini nostri Iesu Christi, summo studio

studio ac diligentia moribundis procurandum est, ne fortè contingat illos tanto bono priuatos decedere.

Debet autem Venerabilis Eucharistia dari per modum Viatici, cùm probabile est, quod eam moribundus non poterit amplius sumere. *a*

*a Ri-
tuale
Rom.*

AMICVS FIDELIS. *Quenam est differentia inter communionem ordinariam, & inter communionem per modum Viatici?*

PHIL. Per communionem ordinariam, petimus à Deo gratiam benè viuendi: per hanc autem, gratiam benè moriendi. Id ipsum sonare videtur nomen Viatici: quid enim est Viaticum? nihil aliud est quàm annona siue commeatus ad futurum iter. Longa via est à terra in cælum, quo moribundus properat; ideò prudenter Sancta Mater Ecclesia filios suos decedentes, sacrae Eucharistiæ Viatico prosequitur, vt tantò securiores ex hac vita demigrent, quantò potentiore commeatu instruuntur.

AMI-

284 AMICI FIDELIS

AMICVS FIDEL. *Daturne alia verborum forma Viaticum quam communio ordinaria?*

PHIL. Forma dandi Viaticum hæc est: *Accipe frater (vel soror) Viaticum Corporis Domini nostri Iesu Christi, qui te custodiat ab hoste maligno, & perducatur in vitam eternam. Amen.* Forma verò communionis ordinariæ est: *Corpus Domini nostri Iesu Christi custodiat animam tuam in vitam eternam. Amen.*

AMICVS FID. *An qui manè communicavit, vel Missam dixit, & postea eodem die incidit in periculum mortis possit adhuc non ieiunus sacrum Viaticum sumere?*

PHIL. Potest. Et ratio est, quia licet manè Venerabilem Eucharistiã sumpserit, at non per modum Viatici, ad quod tamen lege Diuina secundum plurimos in articulo mortis obligatur.

AMICVS FID. *Nonne hoc est contra præceptum de non communicando bis in die, & non nisi à ieiunio?*

PHIL. Præceptum communicandi in articulo mortis est diuinum, & ideo maioris

maioris ponderis quàm Ecclesiasticæ
illæ prohibitiones. a

Notandum verò non esse hoc fa-
ciendum, nisi prudenter timeatur mor-
ibundum eodem die decessurum, &
non futuram illi postmodum aliam
communicandi opportunitatem.

AMIC.FID. Si duret periculum, poterit-
ne eo durante, non ieiunus per modum
Viatici sæpiùs communicare?

PHIL. Ita existimo. Cùm enim mor-
ibundus valdè indigeat tanti Sacra-
menti subsidio ad vincendas occurrē-
tes tentationes, & ad superanda pec-
candi pericula, non videtur pia mater
Ecclesia nos velle adstringere ad vni-
cam talem communionem cum no-
stro tanto spirituali dispendio; maxi-
mè cùm in secunda & tertia vice ea-
dem maneat quæ in prima necessitas.

Adde Concilium Constantiense sess.
13. dicere absolutè, (sine limitatione
ad vnam tantùm vicē) in casu infirmi-
tatis Eucharistiã dari posse non ieiuno.

Huius sententiæ assertores multi, vt
ex sequentibus patebit.

AMICVS

Gaspar

Hur-

tado de

Eucha.

diff. 10

diff. 2.

Turia-

nus in

summa

part. 2

c. 58.

dub. 2.

Belliso-

nus in

3. part.

to. 2. q.

88. ar.

II. no-

tabili

2.

a Sua- AMICVS FID. *Quanta debet esse tempo-*
 rez in *ris intercapedo inter vnam & alteram*
 3. part. *communione?*

tom. 3. PHIL. Aliqui requirunt decem aut
 dist. 68 octo dies à prima communione, vt
 sec. 4. moribundus iterum possit non ieiu-
 Henri- nus communicare. a

quez in Syluius putat post septem dies id
 sum. l. licere. b

8. c. 5. Existimant alij dies sex interme-
 b Syl- dios sufficere. c Imò si quis assuetus
 uius in frequenter communicare aut sacrifi-

3. part. care propter deuotionem ac deside-
 q. 80. rium agrè abstineat, permitti ipsi po-
 art. 9. test vt altero statim die communicet

c Fil- non ieiunus. Ita Paulus Layman in
 liucius Theol. morali lib. 5. tract. 4. cap. 6.
 tom. 4. nu. 20.

c. 8. n. Horum ratio esse videtur quod in
 238. secunda, tertia & subsequentibus vici-
 Tabie- bus, eadem maneat infirmo necessitas
 na ver- resistendi tentationibus, quæ in prima.
 bo cõ- Ergo indiget eodem subsidio, quo
 muni- bona mater eum nequaquam priuare
 care n. intendit.

48.

Armil. nu. 18. *Possevinus de offic. curat. cap. 8.*
 nu. 21. & alij.

Nota

Nota Sacerdotem in articulo mor- a Lay-
tis constitutum, posse celebrare non man l.
ieiunum, vt se ipse communicet: in- 5.rr.4.
tellige, si aliunde sacram Eucharistiam c.6. n.
habere nequeat. Nec id mirum vi- 20.
deri debet: si enim Laico non ieiun- Zam-
no, per modum Viatici communica- branus
re licet: cur non liceat non ieiuno Sa- de Sac.
cerdoti celebrare vt sibi Viaticum Eucha.
comparat? maximè cùm ei etiam cõ- c.3. du.
cedatur celebrare nō ieiuno vt quem- 6. n. 1.
uis alium in mortis articulo commu- b Zā-
nicet. b branus

AMICVS FID. *Quid agendum cum deli- c.6. de
rantibus?* Eucha.

PHIL. Potest Sacerdos præbere Via- dub. 6.
ticum deliranti qui propter febrim in Maior.
amentiam incidit: maximè si ante in 4.
delirium illud desiderauerit aut con- dist. 9.
tritionis signa ediderit. Adde, si luci- qu. 3.
da interualla habeat, deuotionemque Iacobus
ostendat, nec vllum irreuerentiæ aut Gra-
indignitatis periculum meritò timea- nado
tur. c de Sa-
cram.

AMICVS

in 3. part. contr. 6. tra. 10. disp. 8. nu. 12. c. D.
Thom. in 3. part. quest. 88. art. D. Rituale Roma-
num de Sacram. Eucharistia.

AMICVS FID. *Dandane est Eucharistia
damnato ad mortem etiam non ieiuno?*

PHIL. Audi quo modo loquatur Saneius in select. disp. 40. Ego, inquit, si supplicium differri non posset, reum communicarem, etiamsi post horam ducendus esset ad patibulum: nec ex eo reuerentia Sacramentj minuitur, cum Christus illud instituerit ad nostram vtilitatem, & non cohaereat suscipi irreuerenter & ob nostram vtilitatem sumi, si alias communicans debitam dispositionem habeat.

a Zä- Ratio autem cur damnati ad mor-
brannus tem debeant, etsi non ieiuni, commu-
de Sac. nicare, est, quia violenta mors non
Eucha. tollit in eis obligationem quam ha-
cap. 5. bent ex præcepto diuino communi-
nu. 6. candi in articulo mortis. Pro hac sen-
tentia Zambranus a citat Nauarrum,
Suarez, Henriquez, & alios.

AMICVS FID. *Scire velim, an qui post
sumptum Viaticum peccauit mortaliter,
teneatur illud iterum sumere; sicuti te-
netur iterum confiteri?*

PHIL.

PHIL. Non tenetur. Et ratio diuer- a Hur-
 sitatis est, quia confessio medium ne- radus
 cessarium est ad salutem pro omni de Sa-
 tempore quo quis lapsus est in pecca- cram.
 tum mortale: At verò Eucharistia, Eucha.
 non est necessaria necessitate medij, diff. 10
 sed necessitate præcepti, cui præcepto diff. 2.
 factum est satis communicando semel Belliso-
 in mortis articulo, proinde præceptum niur tr.
 illud non obligat amplius pro præ- 2 in 3.
 senti articulo, sed bene pro alio, a part.
 q. 80.

AMICVS FID. *Quilibetne Sacerdos in art. 11.
 mortis articulo Venerabilem Eucharis- & alij.
 tiam administrat?*

PHIL. In articulo mortis sumi potest
 Eucharistia à ministro quocumque, à
 quo in eodem articulo recipi potest
 absolutio.

Audiendus hîc Chapeauville no-
 stras, de Sacram. Eucharistiæ quæst. 6.
 ubi sic ait.

Veluti pro Sacramento Pœniten-
 tiæ, in necessitate vocantur quilibet
 Sacerdotes, quantumuis præcisi & He-
 retici: ita etiam vocari possunt pro
 Sacramento Eucharistiæ: neque hoc

T in

rez 3. in fauorem Hæreticorum & eiusmo-
p. q. 82 di malorum ministrorum, sed in fauo-
ar. 3. rem fidelium in necessitate existentium:
diss. 72 sic enim censuræ latæ sunt in odium
sect 4. iniquorum, vt non cedant in grauissi-
Ledef- mum detrimentum bonorum fide-
ma de lium: ita ille. Vide Suarem & Ledef-
Extr. mam. a

Vnctio. AMI. FID. *Quomodo ministranda Vene-
du. vlt. rabilis Eucharistia tempore contagioso?*

b Iaco- PHIL. Peste laboranti, ad vitandam
bus Mā labem, potest sacra hostia, non digi-
cinus in tis, sed honesto nitidoque aliquo in-
tr. visi- strumento ministrari. b

tandi Nota Sacerdotem posse reseruare
infr. p. partem hostiæ, eamque dare moribun-
8. d. 18 do, si alia non suppetat. c Neque e-
Iacob. nim hoc obstat integritati sacrificij, ad
Mar- quam solùm requiritur vt consum-
chan- ptio fiat vtriusque speciei; quod verò
tius tr. aliqua pars vnus speciei alteri tribua-
6. de tur (licet id fieri sine causa malum sit)
Extr. potest sine aliquo rationabili, vt hîc,
Vnct. cohonestari.

vbi AMI-
varios modos recenset ministrandi Euchar. sine pe-
riculo contagionis? c Paludanus in 4. dist. 12. q. 1.
ar. 5. con. 2. Syluest. verbo Euch. q. 10. §. 7. & alijs.

AMICVS FID. Quid faciet moribundus a Mer-
 si nullus omnino adsit sacerdos qui ei sa-
 cram hostiam prebeat? *Sac. q.*

PHIL. Laicus, & potiori iure Sacer-
 dos, si minister idoneus non adsit, po-
 test seipsum communicare exemplo Regi-
 Mariæ Scotiæ Reginæ. *a sup. o. naldus*

AMIC. FID. Quid faciendum cum agro
 qui laborat difficultate aliquid trans-
 mittendi? *29. c. 5*

PHIL. Potest ei dari communicatio im-
 posita hostiæ particula in cochleari
 cum vino. *9. 5. n.*

Ita & metu contagionis dari pote-
 rit peste infecto Venerabilis hostia in
 cochleari argenteo. *39.*

**De dubijs occurrentibus circa ad-
 ministrationem Sacramenti**

Extremæ Vnctionis.

PHILARETVS.

Renouandum est quotannis oleum
 infirmorum, vetusque in Ecclesia
 comburendum, vel in piscinam inji-
 ciendum. *Iacobus*

T Si Suarez
 item in 3. part. dis. 67. sect. 6. §. secundus casus.